

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

בלק

שיחות קודש
מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שני אורסא הן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה
הי' תהא שנת סגולות המשיח
שנת הק"ד לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

משיחות ש"פ בלק, י"ז (טוב) תמוז ה'תנשא

שהרי מעיקר הדין כש"אין גזרת המלכות ואין שלום, רצו מתעניין רצו אין מתעניין", מלבד תשעה באב, הואיל והוכפלו בו צרות⁹, ועד להדחי' שבימות המשיח¹⁰, כפס"ד הרמב"ם¹¹ ש"כל הצומות האלו עתידים ליבטל לימות המשיח", ויתירה מזה, כפי שמוסיף, ולא עוד אלא שהם עתידים להיות ימים טובים וימי ששון ושמחה, שנאמר¹² כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וגו' יהי' לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים והאמת והשלום אהבו".

ויש לומר, שמעין זה (ביטול הצום והפיכתו לששון ולשמחה) נעשה ביום התענית שחל בשבת - שלא זו בלבד שהתענית בטל, אלא שמתהפך לשמחה ותענוג דיום השבת.

ובסגנון אחר קצת: היחס דיום התענית ליום השבת הוא בבי' אופנים: (א) שלילת הענין הבלתי-רצוי דיום התענית, שאינו שייך בשבת ונדחה מפניו למחרתו, (ב) הדגשת הענין החיובי דיום התענית שישנו גם כשחל בשבת (ואדרבה, ביתר שאת וביתר עוז) - שמתהפך לששון ולשמחה.

ב. וביאור הענין:

א. ענינו המיוחד של יום השבת שחל בו שבועה עשר בתמוז (שהצום נדחה) - יש לבאר בבי' אופנים:

(א) בפשטות: כיון שיום השבת אסור בתענית, ועאכו"כ תענית הקשורה עם ענינים בלתי-רצויים (ימים שכל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהן²), שהרי שבת, אין עצב בה³, ויתירה מזה, שיום השבת הוא יום של שמחה (וביום שמחתכם אלו השבתות⁴) ותענוג (וקראת לשבת עונג⁵) - נדחת התענית מפני השבת ליום ראשון שלאחרי השבת⁶.

(ב) ובעומק יותר אולי י"ל: דחיית התענית מפני יום השבת היא (לא רק דחי' ליום אחר, אלא גם ובעיקר) נתינת-כה לדחייתו וביטולו מכל וכל, כפי שמצינו ב,תשעה באב שחל להיות בשבת . ודחינהו לאחר השבת ואמר רבי הואיל ונדחה ידחה⁷ (ועאכו"כ בנוגע לשבועה עשר בתמוז שאינו חמור כתשעה באב,

(1) רמב"ם הל' תעניות פ"ה ה"ה. תשו"ע או"ח סתק"ג ס"ג.

(2) רמב"ם שם ה"א.

(3) ירושלמי ברכות פ"ב סה"ז. הובא בתוד"ה מ"ד - מו"ק כג, ב.

(4) ספרי בהעלותך יו"ד, יו"ד.

(5) ישעי' נח, יג.

(6) ולהעיר, שאף שבענינים מסויימים מקילים בתענית נדחה, הרי, בנוגע לכללות ענין התענית באחד בשבת יש חומר מיוחד, שיוצאים, מעונג שבת לצום (שמטעם זה לא היו אנשי מעמד מתעניין באחד בשבת (תענית רפ"ד)).

(7) מגילה ה, ריש ע"ב.

(8) ראה מגילה שם: רבי . . רחץ בקרונה של צפורי בשבועה עשר בתמוז. וראה השק"ט בנו"כ תשו"ע שם.

(9) ר"ה יח, ריש ע"ב (ובתוד"ה הואיל). וראה גם תוד"ה ורחץ - מגילה שם.

(10) ועפ"ז יומתק ש"אמר רבי הואיל ונדחה ידחה (רבי" דייקא, משא"כ חכמים שלא הודו לו) - מצד שייכותו למשיח, אי מן חייא הוא ודאי היינו רבינו הקדוש, אם משיח מאותן שחיין עכשיו ודאי היינו רבינו הקדוש (סנהדרין צח, ב ובפרש"י).

(11) הל' תעניות בסופן.

(12) זכרי' ה, יט.

ל"ששון ושמחה" שבאה לאחרי וע"י החורבן והגלות; אלא שבזמן הגלות מודגש בעיקר ענין הצום («אין שלום – צום»), ובהגאולה יתגלה ענינו האמיתי, "ששון ושמחה" («בזמן שיש שלום יהיו לששון ולשמחה»).

ג. ומעין זה – ביום התענית שחל בשבת:

כיון שיום השבת הוא יום רצון¹⁷, חמדת ימים אותו קראת¹⁸, ועד שקשור עם הגאולה, כמודגש בשירו של יום, "מזמור שיר ליום השבת, מזמור שיר לעתיד לבוא, ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"¹⁹ – לכן, כשחל בו יום התענית, לא שייך בו ענין ה"צום" הקשור עם החורבן והגלות, כי אם הענין ד"ששון ושמחה" הקשור עם הגאולה.

וענין זה מודגש בהאכילה ושת"י ביום התענית שחל בשבת, שמצוה "לענגו בעונג אכילה ושת"י"²⁰, "דגים גדולים . . . בשר ויין"²¹, "תבשיל שמן ביותר ומשקה מבושם"²² (בשר שמן ויין ישן²³) – שבוה מודגש לא רק שלילת העינוי והעדר האכילה ושת"י, הענין הבלתי-רצוי דיום התענית, אלא גם (ובעיקר) השמחה והתענוג שבאכילת בשר שמן ושת"י יין ישן (שאולי י"ל שביום התענית שחל בשבת צריך להוסיף בוה יותר מבכל שבתות השנה, כדי לשלול הקס"ד של

יום התענית – בחיצוניותו הו"ע בלתי-רצוי, עינוי שהוא היפך הרצון והעונג, אבל בפנימיותו הו"ע טוב, כלשון הכתוב¹³, "יום רצון לה".

ובפרטיות יותר בנוגע ל"צום הרביעי", הראשון מד' ימי הצומות המפורשין בקבלה («צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי»¹²) – שבחיצוניותו הו"ע בלתי-רצוי הקשור עם החורבן והגלות, אבל בפנימיותו הו"ע טוב, כמרומז גם בהקביעות ד"צום הרביעי" ביום שבעה עשר בחודש, בגימטריא "טוב"¹⁴, ועד לשלימות הטוב בגאולה¹⁵ (האמיתית ו)השלימה, כיון שהכוונה והתכלית דכללות ענין החורבן והגלות אינו אלא כדי לבוא להעילוי והשלימות דהגאולה (האמיתית והשלימה), היינו, שהגלות הו"ע חיצוני, ופנימיותו היא הגאולה.

ועפ"ז יש לבאר מ"ש בגמרא¹⁶ בפירוש הכתוב "צום הרביעי וגו' יהי' לבית יהודה לששון ולשמחה גו'", "קרי להו צום וקרי להו ששון ושמחה, בזמן שיש שלום יהיו לששון ולשמחה, אין שלום צום" – דלכאורה אינו מובן: איך יקרא יום אחד בשמות הפכיים לגמרי, "צום" ו"ששון ושמחה" – אלא כיון שכוונת ותכלית (הפנימיות דה"צום" היא הפיכתו

13 ישע"י נח, ה. וראה תניא אגה"ת ספ"ב.

14 ויש לומר, שענין זה מרומז גם ביום התענית שנדחה ליום י"ז תמוז – "זו", שבוה מודגש הענין הטוב שבתענית, "לחיותם ברעב", שה"רעב" (תענית) עצמו הו"ע של חיות (ראה לקו"ת שה"ש יד, ב. ובכ"מ).

15 להעיר מהשייכות ד"טוב" ל"גאולה" – אם יגאלך טוב יגאל" (לשון הכתוב – רות ג, יג. וראה אוה"ת בחוקותי ע' תרמא. המשך מים רבים תרל"ו פקל"ב. ועוד).

16 ר"ה שם.

17 וכמ"ש במנחת שבת, "ואני תפילתי לך ה' עת רצון" (תהלים סט, יד. וראה זח"ג קכט, א).

18 גוסס ברכת העמידה דש"ק.

19 תמיד בסופה.

20 שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס רמב.

21 שם ס"ב.

22 רמב"ם הל' שבת פ"ל ה"ז.

23 ראה תניא פ"ז: "האוכל בשרא שמינא דתורא ושותה יין מבושם . . . בשביל לקיים מצות עונג שבת".

בגופים דוקא, ועד שהנשמה תהי' ניוונית
מן הגוף.³¹

ובפרט שבהמשך לסעודות יום השבת
ישנה גם סעודת מלוה מלכה במוצאי
שבת, שכיון שקשורה עם כבוד השבת
(„ללוות את השבת ביציאתו דרך כבוד
כמו בכניסתו")³² יש להקפיד בזה גם
במוצאי שבת י"ז בתמוז, ואולי י"ל עוד
יותר מבכל מוצאי שבת³³ - שלהיותה
„סעודתא דדוד מלכא משיחא"³⁴, מודגשת
בה ביותר השייכות לימות המשיח,
שיבטלו הצומות ויהפכו לששון ולשמחה
ולמועדים טובים.

ד. ויש לקשר ענין זה (הנתינת-כה
דיום השבת לדחיית וביטול „צום
הרביעי" והפיכתו ליום טוב ויום ששון
ושמחה בימות המשיח) עם פרשת השבוע,
פרשת בלק:

מהענינים המיוחדים שבפרשת בלק
(ובפרט בחלק הפרשה השייך במיוחד
ליום השבת) שבה נתפרש בתורה ע"ד
ביאת המשיח - כפס"ד הרמב"ם³⁵ „המלך
המשיח . . . התורה העידה עליו . . . בפרשת
בלעם נאמר ושם נבא בשני המשיחים,
במשיח הראשון שהוא דוד שהושיע את
ישראל מיד צריהם, ובמשיח האחרון

לעולם הבא . . . האומר אין תחיית המתים מן
התורה", „הוא כפר בתחיית המתים לפיכך לא יהי'
לו חלק בתחיית המתים, שכל מדותיו של הקב"ה
מדה כנגד מדה".

(31) ראה הנסמן בלקו"ש ח"כ ע' 44, וחכ"א ע'
88.

(32) שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס ש.

(33) וע"ד שמיצונו בתשעה באב שחל בשבת -
בנוגע לסעודה שלישית, סעודה המפסקת -
ש„אוכל בשר ושותה יין . . . ומעלה על שולחנו
אפילו כסעודת שלמה בעת מלכותו" (טוש"ע
או"ח סתקנ"ב ס"ו).

(34) סידור הארז"ל במקומו. ועוד.

(35) ה' מלכים רפ"א.

מיעוט בזה בגלל יום התענית²⁴, הענין
הטוב דיום התענית, שמתהפך ליום טוב
לששון ולשמחה.

ויש לומר, שבאכילת דגים גדולים
ובשר שמן ושתית יין ישן בסעודת שבת
שחל בו יום התענית (שאו"ל כנ"ל י"ל
שצריך להוסיף בזה יותר מבכל שבתות
השנה) מרומזת גם הסעודה שעתידי
הקב"ה לעשות לצדיקים („ועמך כולם
צדיקים")²⁵ לעתיד לבוא, שבה יאכלו
מבשר הלוי'תן ושור הבר וישתו יין
המשומר²⁶, אשר, נוסף על הענינים
הרוחניים המרומזים בזה שנתבארו
בדרושי חסידות²⁷, תהי' גם סעודה
גשמית, כידוע²⁸ ששלימות השכר דימות
המשיח (כשיבטלו הצומות ויהפכו לששון
ולשמחה ולמועדים טובים) אינו בגן עדן,
ש„אין בו לא אכילה ולא שתי" ²⁹(מעין
ודוגמת יום התענית), אלא בעולם התחי'
(שנקרא בכ"מ „עולם הבא")³⁰, לנשמות

(24) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1091. ועוד.

(25) ישע"י ס, כא. סנהדרין ר"פ חלק.

(26) ראה ברכות לד, ב. ב"ב עה, א. ויק"ר
פ"ג, ג. ועוד.

(27) החל מדרושי רבינו הזקן (לקו"ת ר"פ
שמיני), ובדרושי אדמו"ר האמצעי (ת"ח תולדות
יב, ד ואילך) - באופן של „רחובות הנהר",
ובדרושי הצ"צ (ראה ספר הלקוטים (דא"ח להצ"צ)
ערך לעת"ל (ע' תרמו ואילך). (ש"ג) - באופן
שכלול מכל חלקי התורה, וברבינו מראי מקומות
כו', ועד"ז בדרושי רבותינו נשיאנו שלאח"ז.

(28) רמב"ן בשער הגמול בסופו. וראה לקו"ת
צו טו, ג. דרוש ש"ש סה, סע"ד. סה"מ צ להצ"צ
מצות ציצית (דרמ"צ יד, ב). אוה"ת חוקת ס"ע
תתנ. ועוד.

(29) ברכות יז, א. רמב"ם ה' תשובה פ"ח ה"ב.
(30) ולדוגמא: במשנה שאומרים בהקדמה
לפרקי אבות בשבתות הקיץ, „כל ישראל יש להם
חלק לעולם הבא שנאמר ועמך כולם צדיקים
לעולם ירשו ארץ וגו'" (סנהדרין ר"פ חלק) -
שקאי על עולם התחי', כמובן מדברי הגמרא (שם)
בביאור המשך דברי המשנה „ואלו שאין להם חלק

הקב"ה בעצמו⁴⁵).

חלוקת הארץ, „לאלה תחלק הארץ
בנחלה גו' לרב תרבה נחלתו גו' אך
בגורל יחלק את הארץ גו'“⁴⁶ - שכיון
שנתפרש רק אופן חלוקת הארץ, ולא
פרטי החלוקה ליי"ב שבטים (כבפרשת
מטות ומסעי שלאח"ז), י"ל דזה כולל גם
השלימות דחלוקת הארץ בימות המשיח,
ארץ עשר אומות, שתתחלק ליי"ג
שבטים⁴⁷ (גם לשבט לוי, „שער לוי
אחד“⁴⁸).

וקרבנות המועדים, פסח שבועות
וסוכות⁴⁹ (לאחרי ההקדמה דפרשת קרבן
תמיד⁵⁰ דכל יום, ודיום השבת שקרבנו
כפול⁵¹) - שבוה מרומות הפיכת הצומות
לששון ולשמחה ולמועדים טובים,
שמעלתם תהי' גדולה יותר מכל המועדים
שבזמן הזה, שהרי המועדים שבזמן הזה
יבטלו לעתיד לבוא⁵², „כשרגא בטיהרא“⁵³
לגבי מעלת הגילויים דימות המשיח,
ועאכו"כ לגבי מעלת הימים טובים
שיתחדשו בימות המשיח.

[ויש לומר, שהצומות שיהפכו

שעומד מבניו שמושיע את ישראל
[באחרונה]. ושם הוא אומר³⁶ אראנו ולא
עתה זה דוד, אשורנו ולא קרוב זה מלך
המשיח. דרך כוכב מיעקב זה דוד, וקם
שבט מישראל זה מלך המשיח. ומחץ פאתי
מואב זה דוד . . וקרקר כל בני שת זה
המלך המשיח . . והי' אדום ירשה זה דוד
. . והי' ירשה וגו' זה המלך המשיח“.

ויש לומר, שבוה שהתורה העידה על
משיח „בפרשת בלעם“, שבה מודגש
ש„לא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם
ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה
לברכה“³⁷, מרומת הפיכת הגלות
לגאולה, הפיכת הצומות לששון ולשמחה
ולמועדים טובים³⁸.

ועד"ו בפרשה שמתחילין לקרוא
במנחת שבת, פרשת פינחס - „פינחס זה
אליהו“³⁹, מבשר הגאולה.

ובפרטיות יותר - בנוגע לתוכן
הפרשה:

מנין בנ"י⁴⁰, „שאו את ראש כל עדת
בני ישראל מבין עשרים שנה ומעלה גו'“⁴¹
- שקשור ורומז גם למנין העשירי דכל
בנ"י, כדאיתא במדרש⁴², „בעשרה מקומות
נימנו ישראל . . ואחד לעתיד לבוא,
שנאמר⁴³ עוד תעבורנה הצאן על
ידי מונה“ (ע"י משיחא⁴⁴, או ע"י

(36) פרשתנו כד, יז"ח.

(37) תצא כג, ו.

(38) תנשי"א בסופו.

(39) תיב"ע וארא ו, יח. זחר ח"ב קצ, סע"א.

ח"ג רטו, א. ועוד.

(40) ומרומז גם בפרשת בלק - „מי מנה עפר

יעקב“ (כג, יז"ד).

(41) כו, ב.

(42) תנחומא תשא ט. במדב"ר פ"ב, יא.

(43) ירמ' לג, יג.

(44) תיב"ע עה"פ.

(45) יל"ש שם. וראה אה"ת פרשתנו ע'
תתקלד.

(46) כו, נג"נה.

(47) ב"ב קכב, א.

(48) יחקאל מח, לא. ב"ב שם.

(49) ומרומז גם בפרשת בלק - „שלוש רגלים“,
„אומה החוגגת שלש רגלים בשנה“ (כב, כח

ובפרש"י).

(50) ובוה מודגש גם תיקון המאורע הבלתי רצוי
ש„בטל התמיד“ בי"ז תמוז (תענית כו, סע"א

ואילך במשנה).

(51) ובוה מודגש הקשר והשייכות לגאולה -
כמארז"ל (יל"ש ר"פ לך לך), „חמש אותיות נכפלו

וכולן לשון גאולה“, היינו, ש„כפל“ קשור עם
„גאולה“ (ראה ד"ה לך לך תרכ"ז. תר"ל. ועוד).

(52) מדרש משלי פ"ט, ב. ועוד.

(53) ראה תו"א מג"א צ, ד. קיט, ב. ובכ"מ.

בתיקון, והתיקון בפועל, ע"י השבתות שענינם גאולה.

משא"כ בשנים ששבעה עשר בתמוז (התחלת ג' השבועות) חל בשבת (וכן תשעה באב, סיום ג' השבועות, חל בשבת) - י"ל שעיקר ההדגשה היא על ה"טוב" ד"יז תמוז וד"בין המצרים"⁵⁷, שה"מציר" הוא הכנה והקדמה (ובמילא ה"ה גם בכלל לה"מרחב" האמיתי והשלם דגאולה האמיתית והשלימה, שלכן, התחלתם וסיומם ביום השבת שענינו גאולה.

ובסגון אחר קצת: בשבתות שבאמצע ג' השבועות (ברוב השנים) מודגש בעיקר שלילת הענין הבלתי רצוי ד"בין המצרים" - תיקון החורבן והגלות; ואילו בשבתות שבהתחלת וסיום ג' השבועות (כבקיעות שנה זו) מודגש בעיקר הענין הטוב ד"בין המצרים" - שלא נרגש החורבן והגלות, אלא ההכנה לגאולה.

ו. ויש לומר, שמעלת יום השבת שחל בו שבעה עשר בתמוז לגבי השבתות דבין המצרים שלאח"ז, מודגשת גם (ובאופן נעלה יותר) בפרשת בלק:

ובהקדמה - שהפרשיות שקורין בג' השבתות דבין המצרים (ש"המועדים של כל השנה . . . או תעניות וט' באב בכולן יש שייכות לאותן הפרשיות שחלות בהן"⁵⁸) הם מטות מסעי ודברים, ובשנים שמטות מסעי מחוברין, קורין גם פינחס בבין המצרים, משא"כ פרשת בלק שלעולם אינה בכלל "בין המצרים", כי גם כשקורין פרשת בלק בשבת שחל בו

למועדים טובים יהיו נעלים יותר גם מימי הפורים שלא יבטלו לעתיד לבוא⁵², כמ"ש "וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם"⁵⁴ - שהרי החידוש שבהם הוא שלא יבטלו, היינו, שגם ביחס למעלת הגילויים דימות המשיח שלמעלה מימי הפורים תהי' ניכרת מעלת ימי הפורים, ובודאי שהימים טובים שיתחדשו בימות המשיח יהיו נעלים יותר מימי הפורים].

ה. ויש להוסיף ולבאר המעלה דיום השבת שחל בו שבעה עשר בתמוז, התחלת בין המצרים (ועד"ז יום השבת שחל בו תשעה באב, סיום בין המצרים) - לגבי שאר השבתות שבאמצע ימי בין המצרים:

ידוע⁵⁵ ש"ג' שבועות בין המצרים בזמן כמו מדבר במקום, ומקדים רפואה ג' שבתות שבהן, ובכל שבת ב' שבתות, נמצא ו' (ג"פ ב' שבתות) פעמים ז' (ז' ימי השבוע שבהם מאיר מבחי" ב' שבתות שבכל שבת) עי"ז מכניעים המדבר מ"ב" (מ"ב המסעות שבמדבר העמים, שרומז על כללות זמן הגלות מאה"ק), היינו, שע"י השבתות נעשה התיקון דבין המצרים.

ובענין זה יש חילוק בין השבתות שבאמצע ג' השבועות להשבת שבהתחלת (וסיום) ג' השבועות:

ברוב השנים שהשבתות הם רק באמצע ג' השבועות ד"בין המצרים" - מודגש יותר (בתחילה ובסוף) הענין הבלתי-רצוי ד"בין המצרים", החורבן והגלות, ובהמשך לזה (ולאח"ז⁵⁶) מודגש הצורך

(57) כ"א יום, וסימנך "אך טוב לישראל" (תהלים עג, א), כ"א יום דשקדים טובים (ראה לקו"ת ס"פ קרח). וראה בארוכה סה"ש תש"ג ח"ב ע' 7-566.

(58) של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב (רצו, א).

(54) אסתר ט, כה. רמב"ם הל' מגילה בסופו.

(55) אוה"ת נ"ך ח"ב ע' אצו.

(56) והפירוש ד"מקדים רפואה" כאן הוא ולא

באופן ש"לא אשים עליך" מלכתחילה, אלא באופן שמקדים האפשרות והנתינת-כה לרפא החולי.

הגאולה כשלעצמה⁶², מלכות דוד (משיח הראשון), ושלימותה במלכות משיח האחרון שעומד מבניו (גם ללא גלות), שהרי בנבואת בלעם לא נזכר ע"ד מעמד ומצב של גלות, אלא אדרבה, מעמד ומצב של חירות ועד לשלטון על כל העמים – „הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב“⁶³, „הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף גו“⁶⁴, „וירם מאגג מלכו ותנשא מלכותו“⁶⁵, ועד „ל, אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל וגו“⁶⁶, ש, „נבא בשני המשיחים“ – שהולך ומוסיף במעלתם ושבתם של ישראל בעילוי אחר עילוי.

ועפ"ז יש לבאר ולהמתיק הטעם להדגשת היציאה ממצרים („א"ל מוציאם ממצרים“⁶⁶, „א"ל מוציאם ממצרים“⁶⁷) בפרשת ש, „נבא בשני המשיחים“ – ע"ד מ"ש⁶⁸, „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“⁶⁹ – שבזה מודגש שהגאולה ע"י מלך המשיח היא לא רק בגלל ההכרח להוציא את בני"מ מכל הגליות, שנתוספו לאחרי היציאה ממצרים, אלא גם ובעיקר בתור הוספה ושלימות נעלית יותר מהיציאה ממצרים עד לאופן של „נפלאות“

י"ז תמוז, נדחה התחלת „בין המצרים“ („צום הרביעי“) ליום ראשון שלאחרי השבת ששייך לפרשת פינחס.

ומזה מובן שיש חילוק בין אופן הגאולה שבפרשת פינחס („פינחס זה אליהו“) לאופן הגאולה שבפרשת בלק („בפרשת בלעם . . נבא בשני המשיחים“) – שהגאולה שבפרשת פינחס, כיון ששייכת לבין המצרים, נרגש ומודגש בה בעיקר התיקון דהחורבן והגלות, משא"כ הגאולה שבפרשת בלק, כיון שהיחס שלה לבין המצרים הוא באופן שאינה שייכת כ"א למעלה מבין המצרים, נרגש ומודגש בה בעיקר (לא התיקון דהחורבן והגלות, אלא) מעלת ושלימות הגאולה כשלעצמה, גאולה בטהרתה (גם אם לפנ"ז אין מצב של חורבן וגלות⁶⁹).

וענין זה מודגש גם באופן שהתורה העידה על ביאת המשיח בפרשת בלעם:

כשהרמב"ם מבאר ש, התורה העידה עליו, „מקדים תחילה „שנאמר“⁷⁰ ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך וגו' אם יהי' נדחך בקצה השמים וגו' והביאך ה'“, ואת"כ מוסיף „אף בפרשת בלעם נאמר ושם נבא בשני המשיחים.“

ומהחילוקים שביניהם⁷¹ – שבפסוק „ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך וגו'“ מודגשת בעיקר הגאולה מן הגלות, ואילו בפרשת בלעם מודגשת מעלת ושלימות

62 ועפ"ז יש לבאר הטעם שהרמב"ם מקדים הפסוק „ושב ה' אלקיך את שבותך וגו'“ שבפרשת צבאים להפסוק שבפרשת בלעם שלפנ"ז – להדגיש סדר הגאולה מן הקל אל הכבד: לכל לראש – גאולה מן הגלות, ולאח"ז – מעלת ושלימות הגאולה כשלעצמה.

63 כג, ט.

64 שם, כד.

65 כד, ז.

66 כג, כב.

67 כד, ח.

68 מיכה ז, טו.

69 ראה בעה"ט פרשתנו כד, ח: „אמר זה ב"פ לומר כשם שהוציאם ממצרים כן יוציאם לע"ל.“

69 והחידוש בזה – שגם במצב של חורבן וגלות נרגשת גאולה בטהרתה, כמו לולי החורבן והגלות.

60 נצבים ל, ג.

61 נוסף על החילוק העיקרי שבפסוק „ושב ה' אלקיך וגו'“ מדובר אודות כללות ענין הגאולה, וע"י הקב"ה (מבלי להזכיר ע"ד המלך המשיח). משא"כ בפרשת בלעם שנתבארו פרטי עניני הגאולה ע"י שני המשיחים (וראה גם לקו"ש ח"ח ע' 272. ועוד).

גזרת המלכות", נחלש תוקף ה"צום" (כ"א "רצו אין מתעניין"), ומתקרבים יותר לזמן ש"היה לששון ולשמחה".

וענין זה מודגש במיוחד בהחידוש שבדורנו זה:⁷³

במשך כל הדורות שלפנ"ז (מאז המאורעות הבלתי-רצויים ד"ז תמוז שמהם נשתלשלו גם המאורעות דתשעה באב) ה"י חודש תמוז קשור עם ענינים דהיפך השמחה, חורבן וגלות, ואילו בדורנו זה נתגלה בחודש תמוז ענין של (שמחה ו)גאולה - גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו ב"י-ג תמוז (שעלייתם ושלמותם באופן ד"ויכולו"⁷⁴ נעשית ביום השבת י"ז תמוז), וכדברי בעל השמחה והגאולה במכתבו הידוע⁷⁵ ש"לא אותי בלבד גאל הקב"ה ב"ב תמוז, כי אם גם את כל מחבבי תורתנו הק', שומרי מצוה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה", גאולה דכל בנ"י, הקשורה גם עם הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו "כיון דשם גאולה עלה"⁷⁶, ובפרט שע"ז התחיל שלימות הענין דיפוצו מעינותיך חוצה גם בחצי כדור התחתון, ובאופן שממנו מתפשטים המעיינות בכל קצוי תבל, שזוהי ההכנה הכי אחרונה לביאת משיח צדקנו⁷⁷.

וההסברה בזה - שכיון שע"פ כל הסימנים שבדברי חז"ל אודות דרא דעקבתא דמשיחא, דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות (ובמילא) דור הראשון

(גם אילו לא היו הגליות שלאח"ז).

וע"ד מ"ש (בהמשך הפרשיות דבין המצרים), אלה מסעי (לשון רבים) בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים⁷⁸ - שהיציאה מארץ מצרים היא לא רק יציאה ונסיעה ראשונה שנסעו מרעמסס לסוכות, אלא גם כל פרטי המסעות במדבר העמים, עד לירדן ירחו, שרומז על הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו "דמורח (ירחו) ודאין"⁷⁹, הם חלק מיציאת מצרים בתכלית השלימות⁷² - שבוה מודגשת מעלת ושלמות הגאולה כשלעצמה (גם לולי הצורך בתיקון החורבן והגלות).

ז. ובכנה"ל נוסף עילוי מיוחד (גם לגבי שאר השנים שבהם חל י"ז תמוז בשבת פרשת בלק) בדורנו זה:

ובהקדמה - שכשם שנתבאר לעיל שבשנים שבהם חל י"ז תמוז ביום השבת מודגש בעיקר ה"טוב" שבי"ז תמוז ובג' השבועות, שלא נרגש החורבן והגלות אלא ההכנה לגאולה, מצד הדגשת ענין הגאולה ביום השבת, כן הוא גם בכללות הדורות, שכלל שהולכים ומתקרבים יותר לגאולה האמיתית והשלימה, פוחת והולך הרגש החורבן והגלות שבימים אלה, ומוסיף והולך הרגש ההכנה לגאולה, ה"טוב" שבי"ז תמוז ובג' השבועות.

ובלשון הגמרא בביאור הטעם ש"קרי להו צום וקרי להו ששון ושמחה", "בזמן שיש שלום יהיו לששון ולשמחה, יש גזרת המלכות צום, אין גזירת המלכות ואין שלום רצו מתענין רצו אין מתענין", היינו, שכאשר נחלש תוקף הגלות, "אין

73) בהבא לקמן - ראה גם לקו"ש ח"ה ע' 308 ואילך.

74) בראשית ב, א. וראה לקו"ת בהר מא, א. אוה"ת עה"פ.

75) אגרות-קודש שלו ח"ב ע' פ. וש"נ.

76) פרש"י מגילה יז, ב.

77) אנה"ק דהבעש"ט - כש"ט בתחלתו.

78) ר"פ מסעי.

79) סנהדרין צג, ב.

72) ראה לקו"ת ר"פ מסעי. ובכ"מ.

והשלימות דגאולה האמיתית והשלימה⁸¹.
 ה. וחידוש נוסף בדורנו זה גופא -
 בשנה זו:

נוסף לכך שנמצאים בסמיכות ממש לגאולה האמיתית והשלימה, הרי, שנה זו היא „(תהא) שנת נפלאות אראנו” (כהר"ת דמנין השנה שנתפשט בתפוצות ישראל), השנה שבה יקויים היעוד „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות”, וכבר ראו בפועל „נפלאות” המעידים שווה ה„שנה שמלך המשיח נגלה בו”, ועד ל„שעה שמלך המשיח בא . . . והוא משמיע להם לישראל ענוים הגיע זמן גאולתם” (כדברי הילקוט שמעוני⁸²), ועד להכרזה ש„הנה זה (המלך המשיח) בא”⁸³, שכבר בא, היינו, שעומדים כבר על סף התחלת ימות המשיח, על סף התחלת הגאולה, ותיכף ומיד המשכתה ושלמותה.

וכיון שכן, בודאי שבי"ז תמוז (שחל בשבת) ובכל ג' השבועות ד„בין המצרים” בשנה זו מודגש ענין הגאולה, ולא רק ההכנה לגאולה, אלא שהגאולה באה בפועל ממש ביום הש"ק זה, עוד לפני התחלת (בין ה)מצרים, ובמילא, יהפכו ימים אלו לששון ולשמחה ולמועדים טובים.

ט. ומזה מובן שבימי בין המצרים דשנה זו צריך להיות „שטורעם” מיוחד ביתר שאת וביתר עוז בכל הקשור ללימוד עניני גאולה ומשיח ובנין ביהמ"ק השלישי:

של הגאולה, לכן, גם כבוא הזמן שאירע החורבן והגלות (החל מי"ז תמוז) מודגש בעיקר (לא תיקון הענין הבלתי-רצוי שבוה, אלא) ה„טוב” שבדבר, שווה ההכנה לגאולה האמיתית והשלימה.

ובכל זה ניתוסף עוד יותר ע"י שלימות העבודה והפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה בחצי כדור התחתון (כתוצאה מהגאולה די"ג בי"ג תמוז) במשך יובל שנים, אשר, אם בהתחלת תקופה זו יצא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בהכרזה „לאתר לתשובה לאתר לגאולה”, והעיד שכבר סיימו כל עניני העבודה, וצריכים רק „לצחצח הכפתורים”, ויתירה מזה, שכבר סיימו גם „צחצוח הכפתורים”, וצריכים רק לעמוד הכן („עמדו הכן כולכם”) לקבל פני משיח צדקנו, הרי בסיומה של תקופה זו, בודאי ובודאי ללא כל ספק וספק ספיקא שכבר הגיע זמן הגאולה, ובלשון חז"ל⁸⁴ „כלו כל הקיצין” וגם ענין התשובה (כהמשך המאמר „ואיך הדבר תלוי אלא בתשובה”) הי' כבר בשלימות, כולל גם השלימות ד„משיח אתא לאתבא צדיקיא בתויבתא”⁸⁵, מצד ניצוץ משיח שבכאו"א מישראל⁸⁶ - הרי כיון שנמצאים בסמיכות ממש לגאולה האמיתית והשלימה, נרגש ומודגש ביותר וביותר ה„טוב” די"ז תמוז וד„בין המצרים”, שע"ז באים להעילוי

(78) סנהדרין צו, ב.

(79) ראה חז"ל קנג, ב. לקו"ת דרושי שמע"צ

צב, ב. ובכ"מ.

(80) שהרי הפסוק „דרך כוכב מיעקב” (שבפרשתנו (כד, יז) שקאי על מלך המשיח (ירושלמי תענית פ"ד ה"ד), קאי גם על כאו"א מישראל, שנקרא בשם „כוכב” (ירושלמי מע"ש ספ"ד), והתיווך בוה - ע"פ הידוע (מאור עינים פינתס כה, יב) שבכאו"א מישראל יש ניצוץ מנשמת משיח.

(81) ויש לומר, שענין זה מודגש במיוחד בשנים האחרונות שבטלה „גזירת המלכות” שהיתה במדינה היא בנוגע להפצת היהדות והמעיינות חוצה, ע"ד ובדוגמת דברי הגמרא „אין גזירת המלכות . . . רצו אין מתעניין”, כנ"ל בפנים.

(82) ישע"י רמז תצט.

(83) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.

וע"פ האמור לעיל שבשנה זו במיוחד (נוסף על ההדגשה המיוחדת שבכללות דורנו זה) מודגש רק ה"טוב" ד"ז תמוז וד"בין המצרים", כיון שעומדים על סף הגאולה שבאה תיכף ומיד ממש, מובן, שלימוד הלכות בית הבחירה בשנה זו צריך להיות באופן אחר לגמרי:

לכל לראש - שהלימוד הוא לא מצד התגברות רגש האבילות וההשתדלות לתקן החסרון דחורבן ביהמ"ק, אלא גם לולי החורבן מצד הכוסף וההשתוקקות להמעלה והשלימות דביהמ"ק השלישי, עליו נאמר⁸⁸ "גדול יהי כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון", גדלות שלא היתה מעולם (לא בבית שני, ולא בבית ראשון, ולא במשכן שעשה משה), ובמילא לא הי' בה חורבן, ובאה באופן של הוספה ושלימות על מעלת המשכן, בית ראשון ובית שני (ולא רק באופן שמחזירים דבר שהי' מקודם שנלקח בתורת "משכון"⁸⁹).

ועוד ועיקר - שהלימוד הוא מתוך ידיעה והכרה בוודאות גמורה שאין זה "הלכתא למשיחא", כי אם, הלכה למונשה בפועל ברגע שלאח"ז, כיון ש"מקדש העתיד שאנו מצפין בנוי ומשוכלל (כבר עתה למעלה, ותיכף) יגלה ויבוא משמים"⁹⁰ ברגע כמימרא!

וע"ד המדובר בתקופה האחרונה⁹¹ בנוגע להוספה המיוחדת בלימוד התורה

ידוע ומפורסם בתפוצות ישראל מכו"כ שנים ע"ד המנהג שבימי בין המצרים מוסיפים בלימוד התורה בעניני בית הבחירה⁸⁴, על יסוד דברי המדרש⁸⁵ "בא וראה כשהקב"ה מראה ליהזקאל את צורת הבית מה הוא אומר, הגד את בית ישראל את הבית ויכלמו מעונותיהם ומדדו את תכנית⁸⁶, אמר יהזקאל לפני הקב"ה, רבש"ע, עד עכשיו אנו נתונים בגולה בארץ שונאינו ואתה אומר לי לילך ולהודיע לישראל צורת הבית. . וכי יכולין הן לעשות, הניח להם עד שיעלו מן הגולה, ואח"כ אני הולך ואומר להם, א"ל הקב"ה ליהזקאל ובשביל שבני נתונים בגולה יהא בנין ביתי בטל. . גדול קרייתת בתורה כבנינה, לך אמור להם ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה, ובשכר קרייתת שיתעסקו לקרות בה אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בבנין הבית".

[וצריך עיון בנוגע להתחלת הלימוד בעניני בית הבחירה ב"ז בתמוז שחל בשבת - האם השבת דוחה את כללות הזמן דבין המצרים, והתחלת בין המצרים בקביעות כזו היא ביום ראשון, או שהשבת דוחה רק את הצום, והענינים הבלתי-רצויים דבין המצרים⁸⁷].

(84) ראה לקו"ש ח"ח ע' 420. ועוד.

(85) תנחומא צו יד.

(86) יהזקאל מג, י"ד.

(87) ועד"ז בנוגע לתשעה באב שחל בשבת (אלא שאין זה נוגע למעשה בפועל בשנה זו, כיון שבדאי יבוא משיח צדקנו ותיכף ומיד, ויהפכו ימים אלו לששון ולשמחה ולמועדים טובים, כי אם בנוגע לאופן ההנהגה בשנים שלפנ"ז) - האם רק הצום נדחה לעשירי באב, או שגם כללות הזמן דבין המצרים נדחה ונמשך גם בעשירי באב, ובמילא, צריך ללמוד הלכות בית הבחירה גם בעשירי באב (באופן המותר, כמובן, לאחר חצות היום, או להשלים במוצאי היום).

(88) חגי ב, ט. וראה וז"ח כת, א.

(89) ויש לומר, שענין זה מרומז גם בלשון המדרש, "וכי בשביל שבני נתונים בגולה יהא בנין ביתי בטל. . אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בבנין הבית" - בנין חדש שלא הי' קודם (לא רק החזרת המשכון).

(90) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(91) סה"ש תנש"א ח"ב ע' 501-2 (לעיל ע' 118).

ועוד.

ה"ז נעשה אצלו באופן שב(היסח ו)למעלה מן הדעת.

ובנוגע לפועל - למרות ה"שטורעם" שבדבר בתקופה האחרונה בשנה זו, תהא שנת נפלאות אראנו, לאחרי ראיית הנפלאות המעידות שזוהי ה"שנה שמלך המשיח נגלה בו", רואים שישנו קושי ("עס קומט אָן שווער") להחדיר ההכרה וההרגשה שעומדים על סף ימות המשיח ממש עד שיתחילו "לחיות" בעניני משיח וגאולה.

ומהטעמים לזה (נוסף על הגלות הפנימי כו') - כיון שחסר עדיין בהענין ד"אראנו נפלאות" כהלשון והסדר שבכתוב ("כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"):

הדיוק ד"אראנו נפלאות" הוא בשתיים: (א) "אראנו", דקאי על הקב"ה, היינו, שהקב"ה מראה בעצמו, ולא ע"י נביא וכיו"ב, (ב) ההתחלה היא באופן ד"אראנו", היינו, שהתרחשות ה"נפלאות" היא באופן שמלכתחילה מראה אותם הקב"ה (ולא באופן שתחילה מתרחשים "נפלאות", ואח"כ מראים אותם).

משא"כ כשהסדר הוא באופן ד"נפלאות אראנו" (כסימנה של השנה, תשנ"א, תהא שנת נפלאות אראנו), שמתרחשים מאורעות שהם בגדר של "נפלאות", ואח"כ צריכים להתחיל להסביר ולבאר ולעורר ע"ד ראיית הנפלאות, להתבונן ולראות בהם סימני הגאולה, ועוד ועיקר, שעדיין לא ה"ה"אראנו" ע"י הקב"ה בעצמו (שהקב"ה בעצמו מראה לכאורה מישראל הנפלאות דהגאולה, שאו אין צורך בהסברים וביאורים להחדיר ההכרה וההרגשה ש"הנה זה בא") - קשה לפעול שיחדור בהכרה והרגש דהאדם.

והעצה לזה - ע"י לימוד התורה

בעניני גאולה ומשיח⁹² - לא (רק) בתור "סגולה" למהר ולקרב ביאת המשיח והגאולה, אלא (גם) ובעיקר כדי להתחיל "לחיות" בעניני משיח וגאולה, "לחיות עם הזמן" דימות המשיח, ע"ז שהשכל נעשה ממולא וחדור בהבנה והשגה בעניני משיח וגאולה שבתורה, ומהשכל מתפשט וחדור גם ברגש הלב, ועד להנהגה בפועל במחשבה דיבור ומעשה באופן המתאים לזמן מיוחד זה, שעומדים על סף הגאולה, ומראים באצבע ש"הנה זה (המלך המשיח) בא".

י. ויש להוסיף בביאור הצורך והמעלה דלימוד התורה בעניני משיח וגאולה ובנין ביהמ"ק השלישי ככניסה להתחלת ימות המשיח - ובהקדמה:

אף שאמרו תז"ל⁹³ ש"משיח בא, בהיסח הדעת", אין זה בסתירה ח"ו למחשבה והתבוננות באופן של "דעת" ("שמקשר דעתו בקשר אמיץ וחזק מאד ויתקע מחשבתו בחוזק"⁹⁴) בעניני משיח וגאולה [ולכל לראש המחשבה וההתבוננות לידע ולהכיר שעומדים כבר בהכניסה לימות המשיח, "הנה זה בא", כיון שכבר כלו כל הקיצין, וכבר עשו תשובה, וסיימו כל עניני העבודה בשלימות, ככל פרטי הדברים האמורים לעיל (ס"ז-ח)] - כי, "היסח הדעת" פירושו "למעלה מן הדעת"⁹⁵, היינו, שלאחרי שענין זה חודר בדעתו (ע"י המחשבה וההתבוננות כו'),

92) ועצ"ע אם ההוספה המיוחדת דלימוד הלכות בית הבחירה הקשורה עם ימי בין המצרים (גם כשהלימוד הוא באופן האמור) מתחילה ב"ז תמוז כשחל בשבת, כיון שסו"ס קשור לימוד זה עם ימי בין המצרים דוקא, או שהוא ע"ד אמירת שירו של יום.

93) סנהדרין צו, א.

94) תניא ספ"ג.

95) תניא אגה"ק (קה, ב).

גם צריך להבין בכל א' מב' הפיסקאות בפ"ע:

ב) בפיקסא „שנו חכמים בלשון המשנה“: לאחרי שרבינו הקדוש סידר המשניות, ששה סדרי משנה, הכוללים מספר קבוע של מסכתות, פרקים ומשניות, ואילו הברייתות הם חלוקה בפ"ע - מהו התוכן והענין דצירוף הברייתא למשנה במסכת אבות, עד שהברייתא (שאינה משנה) נשנית בלשון המשנה?

ג) ובמאמרו של רבי מאיר: כיון שבהמשך המאמר מונה ריבוי דברים שהעוסק בתורה לשמה זוכה להם, מהו פי' ההקדמה ש"זוכה לדברים הרבה", ואדרבה, ההקדמה זו היא (לכאורה) אריכות הלשון שאינו מתאים ללשון המשנה („שנו חכמים בלשון המשנה“), לשון קצר דוקא?

יב. ויש לומר נקודת הביאור בזה:

„ברייתות“, ש"נשנו חוץ לבית מדרשו (של רבינו הקדוש) ועל כן נקראו ברייתות, לשון חוץ, כי תרגום מחוץ מברא¹⁰⁰ - עם היות שדרגתם למטה ממשניות, עד שנקראים בשם „חוץ“, ה"ה חלק מהתורה, ויש בהם כל העילוי והתוקף דתורה, שכולם (אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש) ניתנו למשה מסיני.

וענין זה מודגש במסכת אבות, שהתחלתה בסדר השתלשלות קבלת התורה, „משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו"י עד ל,העמידו תלמידים הרבה“ - שבסיומה מצרפים למשניות גם את הברייתות שנישנו חוץ לבית מדרשו של רבינו הקדוש (הכוללים כל עניני התורה

בעניני משיח וגאולה, כי, בכח התורה (חכמתו של הקב"ה שלמעלה מהעולם) לשנות טבע האדם⁹⁶, שגם כאשר מצד הרגש שלו נמצא עדיין ח"ו מחוץ לענין הגאולה (כיון שלא יצא עדיין מהגלות הפנימי), הרי ע"י לימוד התורה בעניני הגאולה מתעלה למעמד ומצב של גאולה⁹⁷, ומתחיל לחיות בעניני הגאולה, מתוך ידיעה והכרה והרגשה ש"הנה זה בא".

יא. ויש לקשר זה עם הלימוד דפרקי אבות שבשבת זה, פרק ששי - „שנו חכמים בלשון המשנה, ברוך שבחר בהם ובמשנתם. רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו"י - דלכאורה צריך להבין:

א) הפיקסא „שנו חכמים בלשון המשנה“ היא (בפשטות) ההקדמה לכל הפרק - „כלומר, ברייתא היא ובלשון המשנה היא שנוי אבל אינה משנה, ומה שנו חכמים, ר"מ אומר וכו', ולפי שעד עכשיו כל הפרקים משנה הוצרך להודיע שמכאן ואילך ברייתא היא⁹⁸. אבל, כיון שפיקסא זו לא באה בפ"ע, אלא ביחד (במשנה אחת⁹⁹) עם דברי ר"מ במעלת העוסק בתורה לשמה, מסתבר לומר שיש קשר ושייכות ביניהם.

96 ראה דרו"ל עה"פ לא-ל גומר עלי (ירושלמי כתובות פ"א ה"ב. וש"נ. והוא להלכה בש"ך (שו"ע אדה"ז) יו"ד סקפ"ט סקי"ג (סקכ"ג)).

97 נוסף על השייכות דלימוד התורה (כל עניני התורה) לגאולה, כמארו"ל „אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה“ (אבות פ"ו מ"ב - שלומדים בשבת זה).

98 פ"י הרע"ב על המשנה.

99 ולהעיר שחלוקת המשניות היא בתכלית הדיוק, ועד שנוגעת להלכה בפועל - ראה לקו"ש חי"ז ע' 366. וש"נ.

שגם מי שמרגיש את עצמו בבחינת „ברייתא“, „חוץ“, שהוא בריחוק עדיין ומחוץ למעמד ומצב דימות המשיח שאז יהי עיקר ושליומות הגילוי דפנימיות התורה, הרי, ע"י לימוד התורה, זוכה לדברים הרבה, שמתעלה מהחוץ ונכנס לפנים, היינו, שנעשה חדור בתורה (כולל - בעניני הגאולה) ומוכן להתגלות ד"תורה חדשה מאתי תצא".

יג. ויה"ר והוא העיקר - שלא יצטרכו לדבר ולעורר ע"ד המחשבה וההתבוננות בעניני משיח וגאולה, והלימוד בתורה בעניני משיח וגאולה ובנין ביהמ"ק השלישי, כיון שתיכף ומיד ממש רואים בעיני בשר ש"הנה זה (המלך המשיח) בא", הנה הגאולה האמיתית והשלימה, והנה ביהמ"ק השלישי.

ובפשטות - שביום הש"ק טו"ב תמוז פרשת בלק (לפני התחלת הקריאה בפרשת פינחס בזמן המנחה) שנת אראנו נפלאות מתקיימת הנבואה שבפרשת השבוע שכבר קראנו: „ותנשא מלכותו“, שלימות מלכות בית דוד עי"ז ד"דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל", „משיח האחרון שגואל את ישראל [באחרונה]“, גאולה נצחית שאין אחרי גלות¹⁰⁵.

ובהמשך לזה באים כל פרטי הענינים שבפרשת פנחס - „פינחס זה אליהו“, שכבר „אתא אליהו מאתמול . . לבית דין הגדול“¹⁰⁶ - מנין העשירי דכל בני, חלוקת הארץ [דכיון שכבר נשלמו כל מ"ב המסעות שבמדבר העמים במשך זמן הגלות, עד לירדן ירחו, נכנסים לארץ ישראל, מעבר לירדן ירחו קדמה מזרחה, ומעבר לירדן מערבה, ומחלקים את הארץ בגורל לכל בני, כמבואר בפרטיות

שנתחדשו ע"י תלמיד ותיק במשך כל הדורות), ומקדימים שכולם נישנו ע"י החכמים („כל בניך לימודי ה"י"י¹⁰¹“, בלשון המשנה, להורות שמעלתם שוה למעלת המשניות.

ובכללות יותר - נכללים ב„ברייתות“ כל עניני התורה שנתגלו בזמן הזה, שהם בבחינת „חוץ“ („ברייתא“) לגבי „תורה חדשה (ש)מאתי תצא“¹⁰², פנימיות התורה, „סוד טעמי ומסתר צפונותי“¹⁰³, שתתגלה בימות המשיח, ועד שאמרו חז"ל¹⁰⁴, „התורה שאדם למד בעוה"ז הבל היא לפני תורתו של משיח“. ואעפ"כ, גם התורה שאדם למד בעוה"ז שהיא בבחינת „חוץ“ (חיצונית), „ברייתא“, נשנית „בלשון המשנה“, כמו פנימיות התורה שתתגלה בימות המשיח, כיון שהתורה כולה היא „תורה אחת“.

וענין זה מודגש גם בתוכן מאמרו של רבי מאיר „כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה“:

הפירוש ד„דברים הרבה“ (גם בפשטות - אינו הריבוי דברים שמונה לאח"ז, אלא ענין בפ"ע) - הבלי גבול שבתורה („הרבה“ לאמיתו, שאין ריבוי גדול יותר ממנו), שיתגלה ב„תורה חדשה (ש)מאתי תצא“, „מאתי“ דייקא, מהותו ועצמותו ית', בלי גבול האמיתי.

וזהו „כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה“ - שע"י עסק התורה לשמה בעוה"ז זוכים להבלי גבול שב„תורה חדשה מאתי תצא“.

ומזה מובן גם בנוגע לעבודת האדם -

(101) ישעי' נד, יג.

(102) ישעי' נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

(103) פרש"י שה"ש א, ב.

(104) קה"ר פי"א, ה.

(105) מכילתא בשלח טו, א. ועוד.

(106) עירובין מ, ב.

עיניך רואות את מורִיך"109, "יראה אל אלקים בציון"110, "ותחזינה עינינו בשובך לציון", "כי111 אלקים יושיע ציון גו' וישבו שם גו"112, "ישבו ישרים את פניך"113, תיכף ומיד ממש.

בהמשך הפרשיות מטות ומסעי], והקרבת הקרבנות, הן הקרבנות דכל יום, הן הקרבנות דשבת, והן הקרבנות דימי המועדים (כולל גם ימים אלו שיהפכו לששון ולשמחה ולמועדים טובים) בביהמ"ק השלישי, "מקדש אדני כוננו ידיך"107.

ולומדים ה"תורה חדשה מאתי תצא" באופן ד"אלה הדברים", מראה באצבעו ואומר זה, לימוד באופן של רא"108, "והיו

(109) ישעי' ל, כ.

(110) תהלים פד, ה.

(111) שם סט, לו.

(112) לאחרי (חלק זה ד)השיחה ניגנו ניגון על

פסוק זה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עמד מלא קומתו

ורקד בשמחה רבה (המו"ל).

(113) שם קמ, יד.

(107) בשלח טו, יז.

(108) לקו"ת צו יז, א ואילך. ובכ"מ.

לזכות

הוד כבוד קדושת

אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח שי' לעולם ועד

מתוך חיים נצחיים טובים מתוקים ושמחים

בלי הפסק בינתיים

ויהי רצון שיראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו,

חסידיו ומכלל ישראל,

וינהיג את כולנו מתוך בריאות הנכונה,

ויעלה תיכף ומי"ד ממ"ש את כל בני שליט"א

קוממיות לארצנו הקדושה בגאולה האמיתית והשלימה,

והעיקר תיכף ומיד ממש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ועד התמימים להפצת ה"דבר מלכות"

1347-225-1928